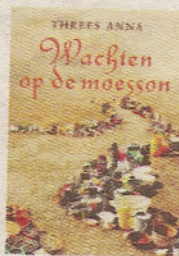

ARC 2-4-10

Het wil niet magisch worden

Threes Anna:
Wachten op de moesson. Signatuur, 396 blz. € 19,95 (t/m 30 april 2010), daarna € 25,00

Threes Anna was acht jaar lang de artistiek leider van Dogtroep, het theatergezelschap dat groot-schalige spektakelproducties maakte op locaties als scheepswerven en de restanten van de Berlijnse Muur. En hoewel het altijd flauw is om dit soort achtergronden van een schrijver te betrekken op een roman, is de verleiding groot om in Anna's *Wachten op de moesson* parallellen met het filmische theater van Dogtroep aan te wijzen.

Ook *Wachten op de moesson* bestaat namelijk uit los van elkaar geknipte scènes, die heen en weer schieten in de tijd en het voornamelijk van hun beeldende kracht moeten hebben. Ze spelen zich af op kleurrijke locaties in India, het paleis van de Maharadja, een vervallen koloniaal landhuis in Rampur, een klooster in de Himalaya of de achterbuurten van Bombay.

Het verhaal is een groots epos, met lange familiegenealogieën die honderd jaar Indiase geschiedenis beslaan, vol mythische vertellingen, over een kleermaker met magische krachten, een noodlottige banvloek en een tragische tocht over de Himalaya met een staande klok en een tandem. En er is veel spektakel, met name aan het slot van de roman, waar alle verhaallijnen samenkomen in een dramatische apotheose. En alles draait eigenlijk om de situaties waarin de personages zich bevinden, niet om hun innerlijke wereld.

In *Wachten op de moesson* is het niet zozeer de taal maar het beeld dat spreekt, en dat is in het geval van een boek toch wat problematisch. Zo blijft de hoofdpersoon van de roman Charlotte Bridgewater 400 pagina's lang eigenlijk een volstrekt blanco karakter. Er overkomt haar allerlei vreselijks, maar de lezer moet de heftige emoties die, zo veronderstelt men dan, gepaard gaan met al dat drama, zelf projecteren op het karakter. Het boek is voor een groot deel kitsch. Het oorlogstrauma van de knappe legerarts bijvoorbeeld wordt drakerig neergezet door kromme zinnen als deze: 'De geur van rottend vlees wil maar niet uit zijn neus verdwijnen, net zomin als de herinnering aan de mannen die een voor een werden neergeschoten.'

In sommige scènes wordt het duidelijk dat *Wachten op de moesson* welbewust inspeelt op de magisch-realistische verteltraditie waarin karakters onbekommerd dik kunnen worden aangezet omwille van de sprookjesachtige allures van het verhaal. De momenten waarop Anna hier in slaagt zijn helaas niet talrijk, maar als miniatuurtjes zijn ze best de moeite waard. Sterk is bijvoorbeeld de scène waarin de kleermaker een huis vol afzichtelijke vissers en bedelaars tot knappe mannen en vrouwen weet om te toveren, totdat het enthousiasme zo groot wordt dat iedereen de kamer in stormt en het hele huis het begeeft. Dat Anna niet volledig heeft ingezet op de magisch-realistische benadering van haar epos is jammer. Nu krijgt de lezer een wel erg zwaar aangezet en slecht geschreven drama voor de kiezen. Toch zou het me niets verbazen als het verhaal om een succes wordt: het smeekt welhaast om een verfilming. Het loont wellicht de moeite daar op te wachten.

EWOUDE KIEFT